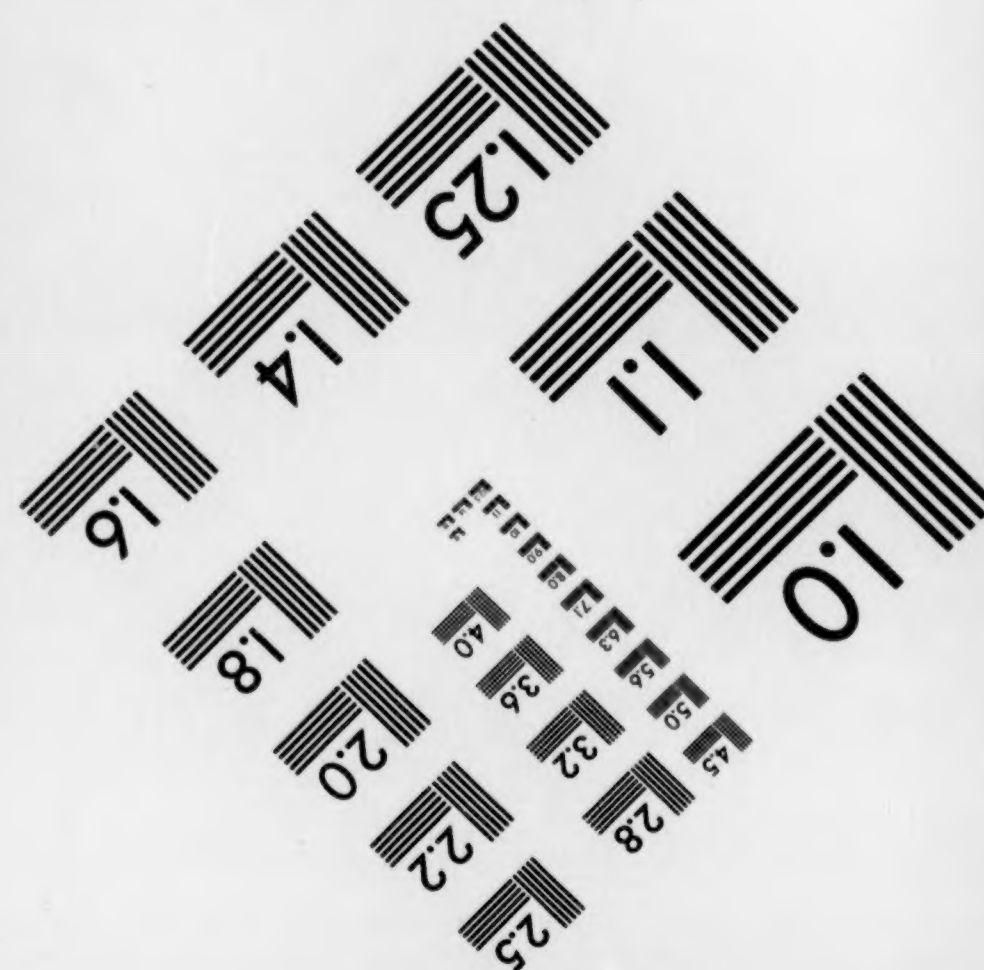
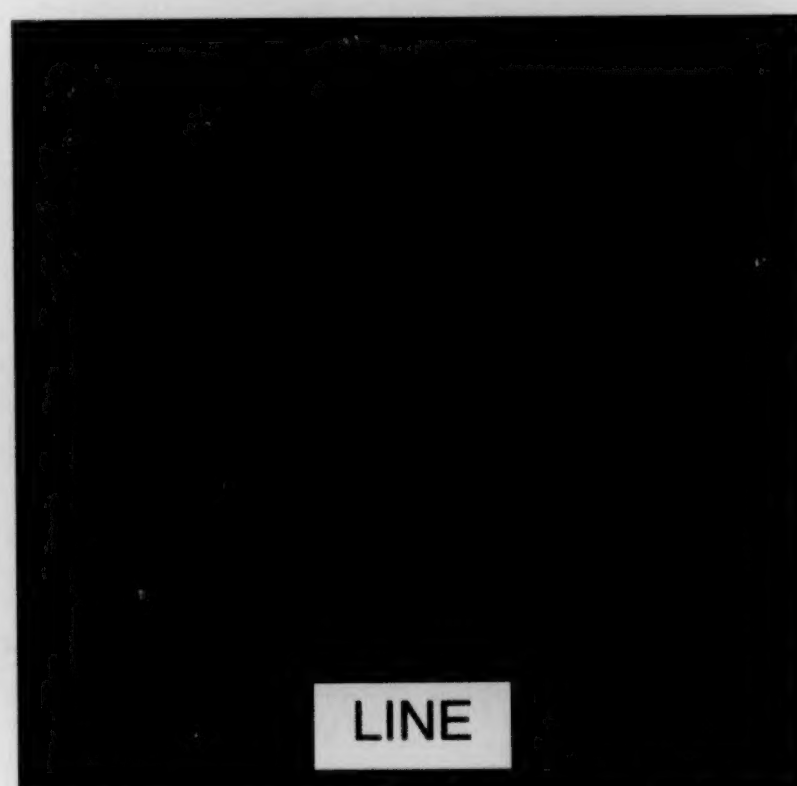
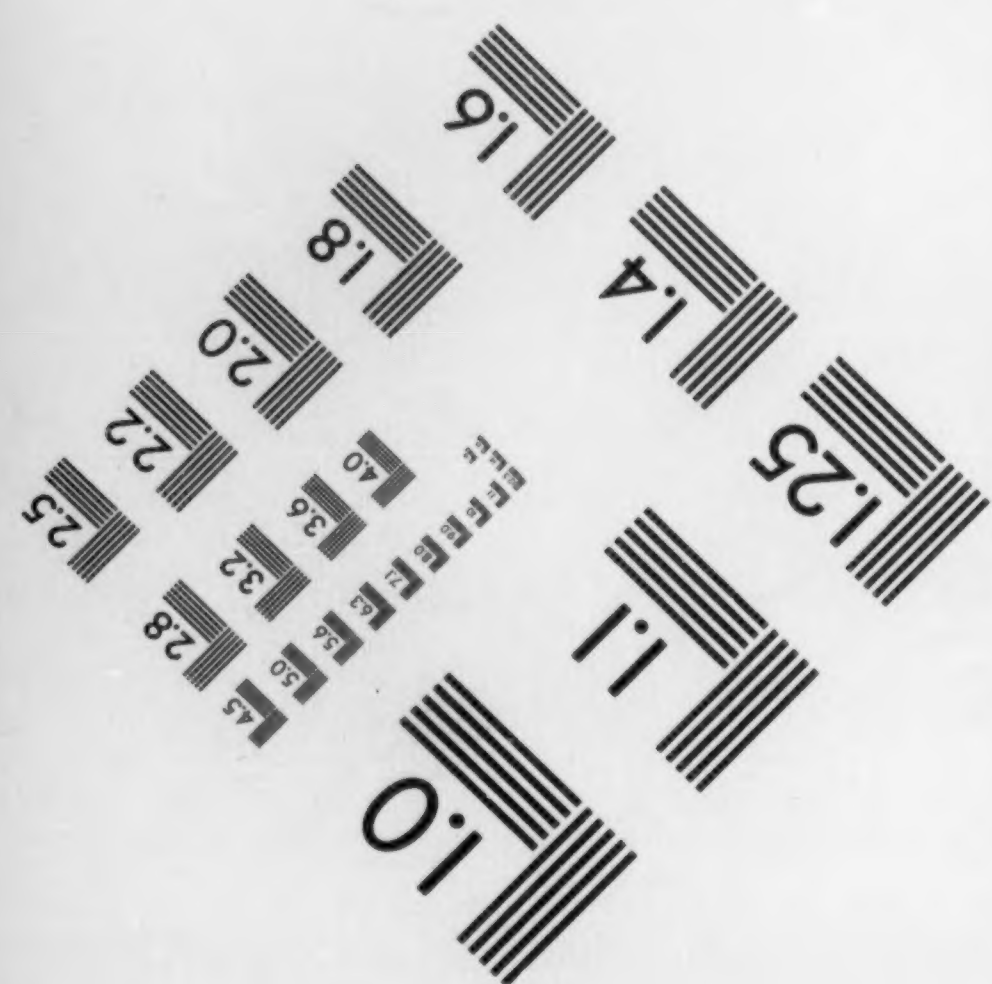
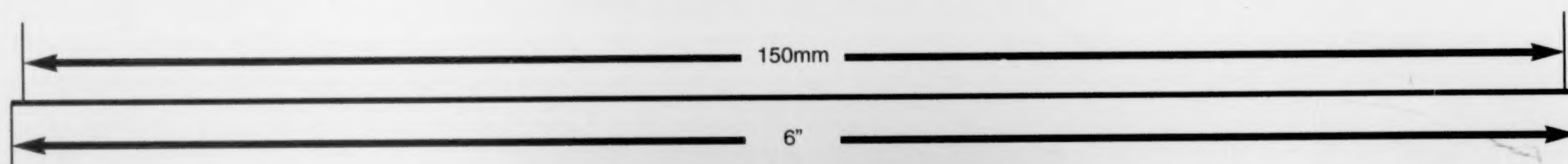
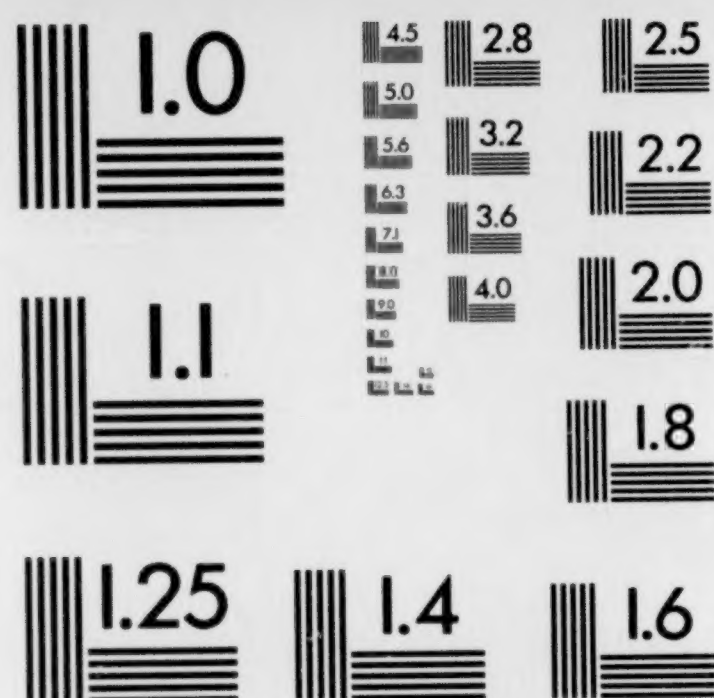
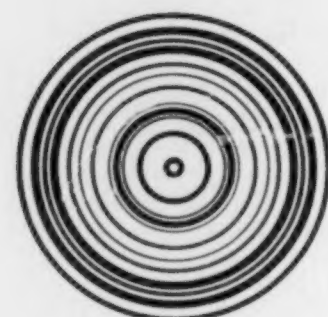
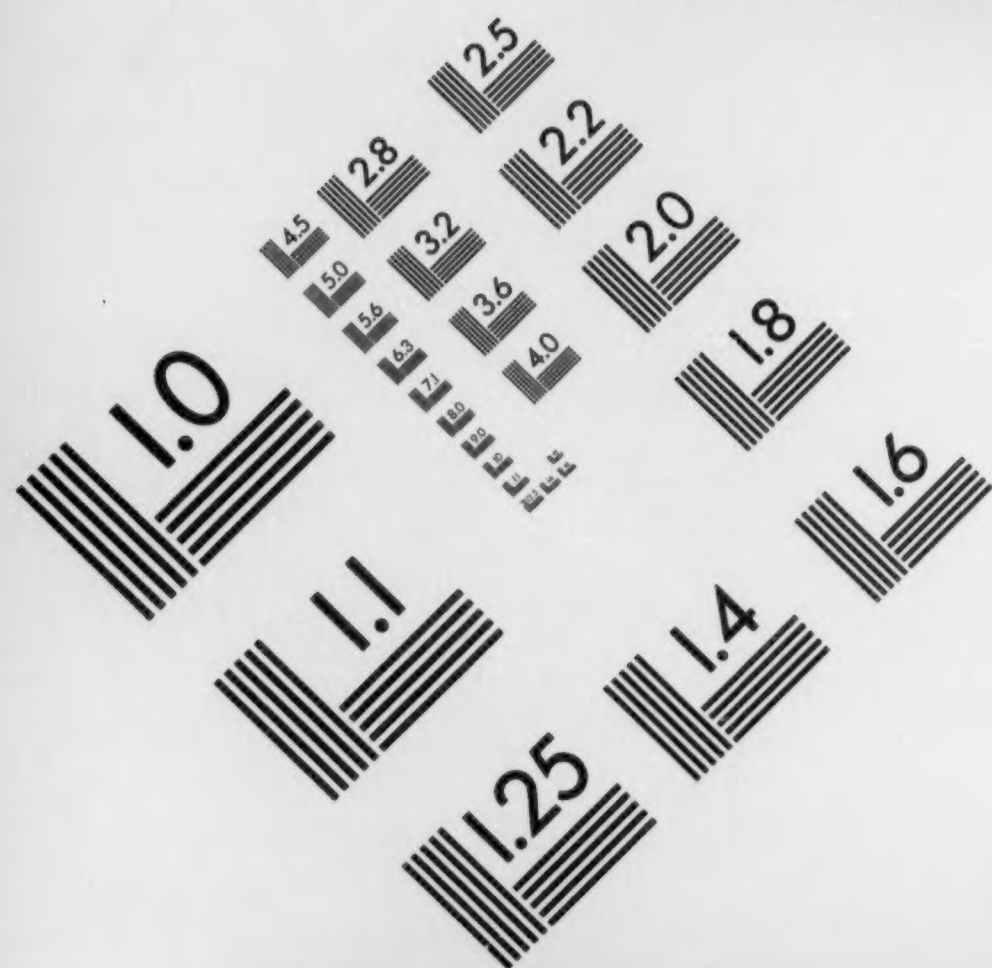

START

CONTROL TEST TARGET for Kodak Quality Monitoring

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Ww Xx Yy Zz
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Ww

Note: This target is intended for routine quality control checking and uniformity.
It is not to be used for certification of meeting any ANSI or ISO Standards for image quality requirements.
Note: To record background density, use a blank sheet of white paper.

A-2289 CAT 800 7403 Rev. 2/00 @ Eastman Kodak Company, 2000 Printed in U.S.A.

Document Imaging
EASTMAN KODAK COMPANY
Rochester, New York 14650
1-800-232-8811

DOCUMENT
IMAGING

E. Pennington
PRESIDENT OF THE BOARD

Microfilmed 2005
By the
Center for Jewish History

For
YIVO Institute
For Jewish Research

NEW YORK, NY

Reproduction may not be made
without permission.

YIDDISH DRAMA

PRESERVATION

PROJECT

YIVO
LIBRARY

REEL

Y-2005-1907-16

Zelchenko, H.

**Heymloze : a mayseh fun
dem lebn fun di heymlöse
kinder in Rusland.**

[S.l., 192-?] .

BIBLIOGRAPHIC RECORD TARGET
YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH

Master negative Storage Number Y-2005- 1907. 16

Zelchenko, H., b. 1891.

Heymloze : a mayseh fun dem lebn fun di heymlöse kinder in Rusland / fun

H. Zeltshenko.

[S.l. : s.n., 192-?]

v.

Clippings from newspaper.

1. Yiddish drama.--lcsh

I. United States-New York-New York

ID : NXYH01-B16348
CALL #: /9211

CC: 9114 DCF: [HBR]

Reduction ratio

X 10.0

R/9211

היימלאזע

א מעשה פון דעם לעבן פון די
היימלאזע קינדער אין רוסלאנד

פון
ה. זעלמשענקא

אין פארשט ארכיוו
היימלאזע קינדער

פלאץ — ראסטאוו-אפן-דאן.
צייט — 1927.

פערזאנען:

ליזא, א לערערין.
דאוויד, א סטודענט פון אוניווער-
זיטעט.

קאנדראטקא	מרענאב
כארט	מאשקא
סטרוק	אנקא
מישקא	שורקא

א מיליצאנער
היימלאזע קינדער

שול-קינדער מיט פושקעס קלייבן
פאר'ן פאנד פון די היימלאזע.

(א) דאן פון דער גרויסער גאס אין
מיטן שטאט אינדערפרי, א קופע
היימלאזע איינע אה די אנדערע צו
זאמענגעפרעסט ס'זאל זיין ווארד-
מער. פון אויבן ליגט א הונט. אלע
שלאפן. די גאס איז נאך פון באנאכ-
טיגן רעגן. קינדער גייען אין שול).

ערשטער אינגל:

(מיט ביכער אונטער'ן ארעם). זעסט
דאך, ווי זיי שלאפן, קיין קרענק נעמט
זיי נישט. א גאנצע נאכט אונטער'ן
רעגן, פילן אפילו נישט.

צווייטער אינגל:

ווען הייבן מיר אן ארויסגיין קלייבן,
היינט?

ערשטער אינגל:

היינט — מוזטו קומען אין צייט צו
דער פארזאמלונג. קיין איין שול-קינד
וועט היינט נישט פארבלייבן אן אר-
בעט. אלע וועלן ארויסגיין קלייבן
פאר'ן פאנד פון די היימלאזע.

צווייטער אינגל:

גענוג צו שטיין — קוב, שול צייט.
(נייען אוועק).

קאנדראטקא:

(א) אינגל פון א יאר 12 מיט א קאפ,
וואס האט געדארפט זיין ווייס, נאך
פון אונטער דעם שמוץ איז אוממעג-
לאך צו זען דעם עמעסן קאליר פון
זיין פאל און אפילו פון די האר. כלויז
די אויגן פינקלעך. הויבט אויף זיין
קאפ פון צווישן דער גרופע שלאפנד-
ריי.

נע, טוט א קוק צום הימל): העי,
בעווערע, וואס איז עס דא היינט —
א האספייטאל, צי איר זייט אלע שו-
? קער — מ'דארף דאך היינט עפעס עסן
אויך! ...

(די גאנצע קופע קינדער טוט זיך א
ריר, דער הונט שפרינגט אראפ, און
אין אן אויגנבליק איז די גאנצע כאפ-
טע אה די פיס. גרעסערע און קלענער-
רע קינדער. אונגעטאן אין שמאטעס,
בארוועסט כמעט אלע קראצן זיך).

קאנדראטקא:

נו, וואס איז עפעס וועגן אנבויסן?

כארט:

באלד וועל איך באשטעלן א געברא-
טענע קאמשיקע פאר דיר.

קאנדראטקא:

גיי צום טיילוול, כארט, באגיסט שוין
אן דיינע שטיק.

כארט:

אט וועסטו זען, ווי דער כארט וועט
עפעס טאן (נייט אוועק אן א זייט, א
אינגל גייט פארביי מיט ביכער אונ-
טער'ן ארעם).

כארט:

גיב א קאפיקע, איך וויל עסן. (דער
אינגל נעמט ארויס א פאר מאטביי-
עס. וויל געבן איינע כארטן, אבער
כארט כאפט ארויס דאס גאנצע געלט
און אנטלויפט. ביים שול-אינגל צער-
שיטן זיך די ביכער. די היימלאזע
לאכן).

שטימען:

גיי דערצייל אה אים דער מאמען
אדער דער לערערין — זי וועט אים
שוין געבן! (דער אינגל קלייבט צו-
נויף די ביכער, וואס זיינען ארויס-
געפאלן פון זיין האנט און גייט
אוועק. די היימלאזע לאכן הויך).

כארט:

(קוקט ארויס פון אונטער א ווענגל).
אוועק דער זונעלע?

קינדער:

אוועק, אוועק — וואס האסטו גע-
קראגן?

כארט:

גאנץ גוט! א האלבן רובל מיט א קאפיקע. אט האסטו עס, קאנדראט-סא. (ניט אוועק קאנדראטקא'ן דאס געלט. קאנדראטקא גייט אוועק אויס-שרייענדיג: „ווארט אלע דא!“)

(די קינדער צעזעצן זיך אפן טראט-אר לעבן וואנט פון הויז. שטימען: „וואס וועט ער ברענגען?“)

כארט:

א געבראטענע קאטשע, א פאר פלע-שער וויין און א טויז נארוזן.

מרעגוב:

ניט אומזיסט רופט מען דיר „כארט“ — ביזט אן עמעסער כארט. א כאפ און — פארטיג. איך בין אמאל גע-ווען אין פעלד — דארטן לעבן דאן וואו אונזערע ווינטערפאלאצן זיין גען. א יענער האט זיך גאכעיאנט נאך א האז און זיין כארט האט פונקט אזוי געכאפט דעם האז אין מויל און אונטערגעטראגן אים צום יענער — פונקט ווי דו דאס געלט ביים אינגל.

כארט:

וואס מיינסטו, א נאמען וואססט אויס אין גארטן? א נאמען פארדינט מען!

קאנדראטקא:

(קומט אריין מיט א פעקל אלע ווערן שטיל און באלעקן זיך. עפנט אויף דאס פעקל און פאנגט אן אויסצו-טיילן פרישן ווייסן ברויט. דיר, כארט, נא דעם ערשטן — דו האסט פארדינט. (כארט שמייכלט. אלע עסן מיט אפעטיט.) דער הונט קריגט אויך א בילעק.

קאנדראטקא:

(ענדיגט עסן). וואס ווייט איך היינט עפעס אלע געפיינערטע? ניט א שפאס, ניט א געשלעג, ניט א ליד! עפשער ווילט איך די מאמע זאל אייך די נעז אפשווישן און אין שול אוועקשיסן? אדער איך ווילט זיך פארשרייבן אין פיאנערן?

סטרויק:

לאז אפעסן, קאנדראט. אה א ליידן פופיק וויל קיינער ניט זינגען — מיר זיינען ניט קיין ציגיינער.

מרעגוב:

קאנדראטקא איז היינט אביסל ניט מיט אלעמען. ווארט, קאנדראט. באלד וועל איך דיר זינגען א לידעלע וועגן א ווייסן ביקעלע.

קאנדראטקא:

טרעגוב, דיר האט מען צעשפאלטן די אויבערשטע ליפ, וועסט ריידן נאך אביסל ל'איך דיר צעשפאלטן די אוי-טערשטע ליפ אויך. איצט רופט מען דיר „טרעגוב“, ווייל דו האסט דריי ליפן. זע זאלסט ניט דארפן בייטן דוין נאמען, אז איך וועל דיר מאכן פיר ליפן!

מישקא:

וואס האט איר זיך פאנאנדערגעדאר-שענט דארטן? קומט מיר וועלן זען, וואס האבן מיר היינט צו טאן?

א שטימע:

אויסוואשן די הענט און דעם פאנים, אז דו זאלסט אויסקוקן ווי א שול-קינד אדער ווי א פיאנער (געלעכ-טער).

מישקא:

(אנגעטאן אביסל דיינער, ווי אלע קינדער): ברעך זיך דוין קאפ דארטן! אז איך האב געקראגן א פאר הויזן און א פאר שיד זאל איך זיי ארויס-ווארפן?

א שטימע:

האסט געמענט איין זאך אוועקגעבן, ניט אלץ פאר זיך. אן גייט סטרויק ארום אין גאנצן אה איין פאנמאלא-גע — האסט אים געמענט אוועקגעבן די הויזן און זיך די שיד און די העמד געמען.

קאנדראטקא:

ווערט אנטשוויגן דארטן! הערט זיך איין, כעווערע, מארגן איז דער ערש-טער מאי. עס זאל מארגן קיין איי-נער פון אונז ניט ארבעטן. דו, סטרויק, זאלסט ניט גיין זינגען פאר קאפיקעס, וואס די פארבייגייער גיבן דיר; דו כארט, זאלסט פון קיי-נעם נארישט ניט כאפן און דו, מישקא, און דו, טרעגוב און די אי-

בעריגע — איר זאלט ניט שטעסן אייערע הענט אין פרעמדע קעשע-נעם — געדענקט: איך בין דער אמא-מאן דערווילע און, אז איך וועל כאפן אימיצן פון אייך ארבעטנדיג אין אזא יאנטער, ווי דער ערשטער מאי, זאג איך אייך, אז אים וועט זיין קא-יוס!...

שטימען:

וואס ביסטו מעשוגע? ווער וועט עס גיין ארבעטן יאנטער? אבער בעטן מען דאך!

קאנדראטקא:

בעטן יע: מיר דארפן דאך קאפן!...

מישקא:

נו, כעווערע, לאמיר אויספרופן אונזער דע-וילדער.

(פאנגט אן):

די שטערן פינקלען אין שווארצן הימל, ארום איז דאזיג — די נאכט איז סיל, און אין די בעטלאך די מאטראסן שלאפן אלע — ארום איז שטיל... איין מאטראס בלויז קען ניט שלאפן: ער זיצט אליין און, קוקט פאראויס...

סטרויק:

ניין, ניט די גיב ראזינען!...

מישקא:

ראזינען? אבער, כעווערע — אלע זאלן זינגען. (פאנגט אן).

כאר:

פון הינטער אינזל פון דעם קליינעם אה דעם שטראם פון גרויסן טייך קומען ראזינס שיפלאך שיינע בונט געפארבטע אלע גלייך. אינ'ם ערשטן זיצט זיך ראזין, די כאוויידים ביי דער זייט, זיינע אויגן שפריצן פונקען און זיין שטימע דונערט ווייט:

„עד, כאוויידים, קעמפער בראווע, אונזער קאמף הויבט ערשט זיך אן: אונזער קאמף איז איצט פאר פריי-הייט, קינג הערשער און זיין טראן!...“

נאכ'ן גרויסן קאמף דעם שווערן וועט ניט זיין קיין ארים, רייך, וועט ניט זיין קיין קנעכט, קיין הערשער: ס'וועלן ווערן אלע גלייך!...

קאנדראטקא:

נו, כאוויידים, איצט — ווער וואוהין און שפעטער וועלן מיר זיך טרעפן... וואו היינט? דא ווידער?

שטימען:

ניין, ניין, ניט דא. לאמיר זיך טרעפן אלע לעבן שטאט-סא-פלוויט.

קאנדראטקא:

גוט! זאל זיין דארטן. אין סאך קען מען היינט ניט אריין, ווייל דארטן גרייט מען זיך צום ערשטן מאי און עס איז פארשלאסן איצט. וועלן מיר זיך טרעפן לעבן פלוויט פון דער זייט סאך.

(די קינדער צעלויפן זיך אין אלע זייטן).

קאנדראטקא מיט כארטן בלייבן איבער.

קאנדראטקא:

הער זיך איין, כארט, איך ווייס ניט, ווי אזוי קענסטו עס טאן?

כארט:

וואס?

קאנדראטקא:

אט, כאפן פון די הענט ביי אלעמען. איך קען עס ניט. גאנווענען קען איך אויך ניט. איך האס זי, הערסט, איך האס די רייכע אויסגעפוצטע שול-קינדער, די געזונטע פריילאכע פיא-נערן, אבער איך פארשטיי ניט די, וואס גאנווענען, עפעס וואלט איך געוואלט אויך אזוי ווי דו צולויפן, ארויסכאפן א בייטל ביי א פרוי פון די הענט, ביי א קינד פון קעשענע ארויסטרייסן דאס געלט צוזאמען מיט דער קעשענע, אבער איך קען עס ניט טאן, עפעס, דוכט מיר, עס וואלט ביי מיר גענומען צופיל צייט...

כאַרט:

(מיט גאָלדעס): א, גאָרנישט מיט גאָרנישט. אָט, זעסט יענע פרוי? זעסט איר ביימערלעך? באַלד וועט עס זיין דאָ (צייגט זיין בויסט).

ליזא:

(נייט אין שול. אין איין האַנט דאָס בייטל. אין דער צווייטער אַ רענצל. כאָרט מאַכט זיך אימטולדיג. ליזא נייט האַרט לעבן די צוויי קינדער. פאַרדעכטונג, אַז עפעס גרייט זיך. ליזא אַרבעט דאָס בייטל אין דער צעל אין איין האַנט.

כאַרט:

(ניט אַ שפרונג ווי אַ קאץ. כאַפט אָן דאָס בייטל) א, טייערע, דאָס וועט מיר צונאָך קומען!...

ליזא:

(כאָפט אים אָן ביים קאָלנער מיט דער צווייטער האַנט) האָבט ניט גערטרעפן דאָס מאָל.

כאַרט:

לאָז אָפּ!... (בייסט איר איין די האַנט. ליזא לאָזט ארויס אַ געשריין און לאָזט אָפּ. כאָרט אַנטלויפט).

קאַנדראַטקאַ:

(שרייט אים נאָך) ניט קיין כאָרט, נאָר אַ האָז באַכט-כאַ (זאָכט).

ליזא:

(נייט צו צו קאַנדראַטקאַ) פאַרוואָס גייסטו ניט אין קינדערהיים?

קאַנדראַטקאַ:

ווייל מיר איז דאָ גוט. ניין אין קינדערהיים, אַז מען זאָל מיר די גע-שאַמע ארויסמושטירן, אַז איר אלע זאָלט זיין איבער אונז באַלעבאָטיג? וואָס פעלט אינאָדו? אָט בין איר אַן אטאמאן פון אונזער באַנדאָ...

ליזא:

(צופרידן. רייסט אים איבער) די ביזט דער אטאמאן?

קאַנדראַטקאַ:

(קריכט זי איבער) איך בין דער אטא-מאָן...

ליזא:

(צופרידן) הער זיך איין, אינגעלע, קענסטו קומען צו מיר היינט. איין אָונט? איך בין אַ לערערין, וועל איך זיין פאַרנומען ביז צוויי אָוויגער. ארום פיר וועל איך זיין אין דער היים, איך וואוינען אַ פרידריך ענ-געלס גאָס נומער איין און צוואַנציג, קענסטו אַהין קומען, וועל איך דיר געבן אַ גאנצען דעזל אין אַ פאָר גוטע שיק.

קאַנדראַטקאַ:

(מיט פאַרזאָכט) און אימיצער פון דיין קינדערהיים וועט איך זיין?

ליזא:

ניינדיגן — איך אליין. איך וועל דיר געבן אַ גוטן געקאָכטן מאָלאַייט, וועסט עסן מיט מיר.

קאַנדראַטקאַ:

פירסט מיר אין באָד — א? איך וועל דיר צייגן, אַז איך האָב פאַר דיר קיין מורא ניט, מענסט דאָרטן אַנגרייטן אפילע די גאנצע געפיערא מיט'ן גאָר סאָוועט איך וועל קומען. אָבער איין באַדינג: דענק ניט, אַז קאַנדראַטקאַ איז אַ גאָר, אַז די קענסט אים פאַרדרייען דעם קאָפּ מיט שיינע מייסעס. איך גיי, ווייל איך וויל דיר צייגן, אַז איך בין ניט אומזיסט אַן אטאמאן פון דער ראס-טאווער באַנדע. איך האָב קיין מוירע ניט און איצט גיב מיר אַ קא-פיקע איך וועל קויפן ברויט. שוין דרוי טעג ניט געגעסן. (קערט זיך אָפּ און שמיכלט).

ליזא:

(ניט אים אַ זילבערנע מאַטבייע) נא, און געדענק, קום צו מיר פאַרנאכט, וועל איך דיר געבן אַ גוטע וועטשער רע און אַ פאָר שיק. פרידריך ענ-געלס גאָס, נומער 21. (נייט אַוועק).

קאַנדראַטקאַ:

(שטייט אַ וויילע. קוקט אַה דער מאַטבייע) הייסט עס, אַה ציגאַר-קעס. האָב איך שוין אַה היינט פאַר דער גאַנצער באַנדע (קוקט נאָך ליי-מאָן)...

זאָן: ער, דאָוואָו!... מיינסט, וועסט אָפּמאַרן קאַנדראַטקאַן — א? (טראַכט אַ ביסל) פונדעסטוועגן, ניין דאָרף מען און מע דאָרף נעמען מיט זיך מישקאַן, עפּשער וועט מען קער נען עפעס צושלעפן באַ איר אויך, ביז די שיק און דעקל... (פאַנגט אָן זינגען און באַמערקט ניט, ווי הייבט לאָזע גאַנווענען זיך פון הינטן אונטער. ווען ער זינגט אָפּ די ערשטע צוויי שורעס כאַפן די היימלאָזע אונטער דעם רעפריין):

קאַנדראַטקאַ:

אַ ווייסע אַרמיי און אַ שוואַרצער באַדאָן גרייט אונז שוין ווידער אַ קייסערס טראָן

פּלוצלונג דער כאָר:

טאָ זאָל די רויט אַרמיי איר מאַכט באַווייזן זיי מיט איר אַרבעטער שווערער האַנט און אלע ווי איינער ניט פעלן וועט קיינער וועלן מיר גיין צום לעצטן קאַמף.

קאַנדראַטקאַ:

פון סיביר ביזן ענגלישן ברעג קיינער וועט אונז זיך ניט שטעלן אין וועג

כאַר:

טאָ זאָל די רויט אַרמיי... א. א. וו.

קאַנדראַטקאַ:

מיר האָבן ניט מוירע פאַר הונגער און קעלט, איר קענט אונז ניט זיגן אין אַפּענעם פעלד!

כאַר:

טאָ זאָל די רויט אַרמיי און א. וו.

קאַנדראַטקאַ:

פון וואַנען קומט איר?

אַ קינד:

פון דאָרטן! (צייגט מיט דער האַנט) היינט אָנגעקומען מיט'ן דע-קלוקס-אונטן, אין די רעסארן פון די וואַנאָ-נעס אַ גאַנצע נאכט געהאַפּקעט זיך.

קאַנדראַטקאַ:

קומט, איך וועל איך צייגן די שטאָט (זאָכן. גייען אַוועק צוזאַמען).

צווייטער אַקט

ליזא'ס צימער, אַ טיש אין מיטן צימער. אַ בעט באַם וואַנט, אַ שאַפּע באַ דער צווייטער וואַנט, אַ טיש אין ווינקל, דרוי שטולן, אַפּן טיש ביכער און העפטן, אַ טינט-און-פען, אַ שפּיגל.

ליזא:

(גרייט צו צום טיש): אַך, ווי מיר איך בין! (קוקט אין פענסטער) אין דער היימלאָזער איז ניטאָ — וועט מסתמא ניט קומען, האָבן מוירע פאַר אונז! ווען וועלן מיר זיי שוין אַוועקנעמען פון גאָס? שווער, שווער מיט זיי צו אַרבעטן... אָבער דער פּלאַן מיינער איצט מוז זיך איינגעבן. דאוויד האָט צוגע-

זאָגט העלפן. עס וועט זיין אַן איר בעראַשונג פאַר די באַוויירערס, אַז עס וועט זיך איינגעבן. (אַ שטילער קלאַפּ אין טיר) נייט אַרײַן!...

קאַנדראַטקאַ:

(קומט אַרײַן, מישקאַ ניט פון הינדער) טען: גראַטדאַנקאַ, איך האָב גע-בראַכט מיין באַווער, וועסט אים ניט אַרויסטרייבן?

ליזא:

(צופרידן): ניין, ניין, קומט אַרײַן, איך האָב היינט אַ סך צום עסן — סוף, פלייש, הערדינג, מילך...

קאַנדראַטקאַ:

און אַ גלעזל ביר?

ליזא:

(מיט פאַרדדוס) איך טרינק ניט קיין ביר (די קינדער שמיכלען כוצר-פערדיג).

ליזא:

(שטעלט אויס דאָס עסן): קומט איר וועט זיך איינזאָשן פריער. (די קינדער קוקן זיך איבער אומצופרידן) נו, וואָס שטייט איר? — קומט! (נייט פריער, די קינדער נאָך איר. אין מיר שטעלן זיך אָפּ אַ וויילע).

קאַנדראַטקאַ:

(שנעל צו מישקאַן): האַסט געזען אַפּן טיש אין ווינקל? וואָס דו קענסט, שלעפּ. (אַ וויילע איז דער

צימער ליידן. ליווא און די קינדער
קומען אריין. די קינדערשע פענער
מער איז נישט צו דערקענען. דין
אויסגעוואשן, די האר פארקאמט.

ליווא:

(צייגט זי דעם שפיגל): זעט איר,
ווי איר קוקט איצט אויס?

קאנדראטקא:

אט דאס איז ווען מען הויבט זיך אן
מיט אייך. גלייך דארף מען אייך
באצאלן מיט אונזער פרייהייט. דער
פאר ווילן מיר טאקע נישט גיין אין
איינערע קינדער-היימען. וואס ארט
אייך ווי אזוי מיר גייען ארום און
פירן זיך. איר ווילט אונז העלפן?
נישט אונז עסן, טרינקען, קליידער און
לאזט אונז פריי — ניי, הויבט איר
גלייך אן אייערע בורשוואצע פאר
אורטיילן: וואש זיך, לערן זיך א

מלאכה, לערן זיך לייענען און שריי-
בען, צו וואסער טייל דארפן מיר
עס אלץ?

ליווא:

(שמיכלט טרויעריג): לאמיר זיך
זעצן עסן און דערווייל וועלן מיר
ריידן.

מישקא:

(שטויסט אומגעדרויג דעם כאווער
אונטער'ן זייט, בורטשעט שטיל):
גענוג צו ריידן. איך פייגער פון
הונגער. (אלע זעצן זיך עסן. א
וויילע איז שטיל).

ליווא:

איז האלסטו, אז אלץ איז בלויז א
בורשוואצער פאראורטייל?

קאנדראטקא:

יע. איך פרעג אייך, גראדשטאקא,
וואס איז שלעכט אזוי? צו וואס
דארפן מיר זיך וואשן, אז מיר ווערן
אלץ-איינס באלד שמוציג, צו וואס
דארפן מיר זיך לערנען לייענען און
שרייבן — ווייס איך נישט, וואו א
בעקערדיי איז, צו וואו א קינא איז,
אז איך קען די שילד נישט לייענען?

ליווא:

און ארומגיין הונגעריג, שלאפן אין
נאס, צעקוועטשט ווערן אונטער דעם
טראמוויי, אפפירן די פיס ווינטער
— דאס איז זייער נעשמאק?

קאנדראטקא:

דאס איז טאקע נישט אזוי נעשמאק,
אבער...

מישקא:

יע, סטרויט'ן האט היינט דער טראמ-
וויי אפגעשניטן ביידע פיס! (ליווא
ציטערט אויף, קאנדראטקא מאכט
זיך נישט וויסנדיג).

קאנדראטקא:

אבער זע: אט קומט אן דער זומער,
מיר פארן אוועק אה די קוראטן
און דארטן לעבן מיר א טאג. וואו
בין איך שוין נישט געווען? אליין
קום איך פון ארלאווער גובערניע.
בין איך שוין געווען אין קרום, אה
קאוקאז, אין טורקעסטאן, אין אלע
גרויסע שטעט פון אונזער פאר-
באנד...

ליווא:

יע, און אז עס וועט קומען דער וויי-
טער?

קאנדראטקא:

אז עס וועט קומען דער ווינטער,
וועלן מיר זיך ווידער אריבערקלייבן
אין שטאט, אהער צו אייך...

ליווא:

און איר וועט ווידער אין די צענד-
ליגער פארפארן ווערן? און איר
וועט ווידער אייערע פיס אונטער'ן
טראמוויי פארלירן? (צארט) קאנ-
דראטקא, ביזט דאך נישט קיין נארי-
שער אינגל — ווי וואלטו בעסער
געוואלט אויסוואקסן — א געזונטער
גראדשטאנין, וואס קען ארבעטן,
אליין בויען א הויז, אדער מאכן א
מאשין און לעבן אזוי ווי די ווילסט
אליין, האבן א הויז, קליידער, גיין
צו פארזאמלונגען, זיין א נוצלאכער
מענטש אין אונזער סאטעטן-פאר-
באנד, צי אויסוואקסן א קאליקע, א
בעטלער, דעם גאנצן לעבן בעטלען
א שטיקל ברויט און אלע זאכן זיך
פון דיר אפטרעיסלען? ...

קאנדראטקא:

(טראכט א וויילע): נאטירלאך, דו
ביזט גערעכט, אבער דערוויילע ווילט
איר אונז איצט מאכן פאר שקלאפן...

מישקא:

די גראדשטאקע איז גערעכט: עס
איז בעסער צו זיין א מענטש מיט
מענטשן גלייך...

ליווא:

אט איז היינט דין כאווער שוין אן
פיס. געהאנגען מיטטאמע אויפ'ן
טראמוויי און געזונגען פאר קאפי-
קעס, וואס די פאסאזשירן האבן אים
געווארפן?

קאנדראטקא:

פונקט, ווי דו האסט עס אליין געזען!
האט זיך א גליטש געטאן און: טון
אונטער די רעדער!

ליווא:

זעסטו! און וואס איז ער איצט? א
קאליקע, וואס וועט שוין קיינמאל
צו גאנצישט נישט טויגן! און אז
ווינטער קומט און איר נישט אוועק
שלאפן אין אייערע לעכער אפן ברעג
דאן און צענדליגער פון אייך שטייען
שוין קיינמאל נישט אויף? אט זאגסטו,
דו פארסט זומער אפן קוראטן, דו
קומסט פון אריאל, דו ביזט געווען
אין טורקעסטאן. ווי אזוי ביזטו גע-
פארן?

קאנדראטקא:

ווי אזוי? ווי אלע היימלאזע —
אונטער'ן וואגאן, צווישן די טאר-
כאזן. נישט אזוי געהויבן, אבער מען
קומט צו פארן...

ליווא:

מע קומט צו פארן! (צארט) זעסטו,
ווען דו וואקסט אבער אויס אן אר-
בעטער מיט אלעמען גלייך, פארסט
אפן קוראטן זומער אין וואגאן מיט
אלעמען גלייך, קריגסט דין צימער
אין א האטעל.

קאנדראטקא:

און וויפיל געלט דארף מען אה אלץ
האבן?

ליווא:

וויפיל געלט? ווייסטו דען נישט, אז
אונזער רעגירונג נישט יעדער ארבעטער
זומער וואקאציע? און די שוואכע
קריגן אפילע א מאנאט סאנאטא-
ריום — און אלץ איז אן געלט, פריי?

קאנדראטקא:

(פארטראכט זיך) עס איז נישט קיין
שלעכטע זאך, אבער דאך, עפעס האבן
די קינדער פיינט צו זיין אין די היי-
מען. (טראכט א וויילע). ווען מיר
קענען טאן אלץ, וואס מיר ווילן און

איר זאלט אונז קיין דיינעם נישט
זאגן! ...

ליווא:

ני, און דאן?

קאנדראטקא:

דאן וואלטן מיר עפשער געפרופט...

מישקא:

איך גלויב, קאנדראטקא, אז זי (צייגט
אף ליווא) איז נישט קיין שלעכטע
מיידל — מע קען איר גלויבן. (א
קלאפ אין טיר).

ליווא:

אריין! (גייען אריין צוויי אינגלאך
מיט פישקעס אה א רימען איבער די
פלייצעס און בראשורן און בילדער
אין די הענט).

ערשטער אינגל:

גראדשטאקא, העלפט די היימלאזע
(דערלאנגט די ביכלאך).

ליווא:

(ווארפט אריין א מאטבייע) —
זעצט זיך צו, קינדער, אט האב איך
דא צוויי היימלאזע (צו די היימלאזע)
איר זעט, זיי זיינען דאך אויך קינדער
אזוי ווי איר... אט קלייבן זיי פאר
אייך געלט.

קאנדראטקא (צופרידן):

גוט! ווען וועלן מיר עס קריגן?

ליווא:

איר וועט עס קריגן, ווען איר וועט
גיין אין די היימען. פארן געלט וועלן
מיר אייך קויפן קליידער, שוץ,
ברויט...

צווייטער אינגל:

(צו קאנדראטן) ווען איר ווילט,
העלפט איר אונז אויך. מיר וואלטן
אלע געזאגט צוזאמען און אין א
קורצער צייט ארום וואלטן מיר נישט
געהאט קיין היימלאזע — אלע וואלטן
געהאט היימען... נו, זייט'זשע גע-
זונט, מיר מוזן לויפן... (גייען אוועק)

ליווא:

איר זעט! זיי זיינען אויך קינדער
און ווילן אייך העלפן, ווילן איר זאלט
אויסוואקסן אזוי ווי זיי — געזונטע,
ערלאכע ארבעטער...

קאנדראטקא:

(שטיל) איך האב נאך קיינמאל איין
נאענט נישט געזען א שול קינד. ער
זעט אויס נישט קיין שלעכט קינד...

ליווא:

זיי זיינען גוטע קינדער און ווילן אייך
זאגן זיין בעסער...

קאנדראטקא:

(פראצט אין קאפ) ווען אלע קינדער זאלן וועלן, וואלטן מיר געקענט פיר לייכט עפעס טאן...

ליזא:

(גליקלאך) די קינדער ווילן נישט? מיר וועלן צוזאמען, ביסלאכטווייז זען, אז זיי זאלן וועלן!...

קאנדראטקא:

יע, אבער די קינדער ווילן נישט...

ליזא:

נא, ענדיגט עסן. (עסן שטיל. ענדיגט.)

קאנדראטקא:

(שטייט אויף) אנגעפרעסן זיך, ווי א כאזיר! א דאנק, גראדזשאנקא!

ליזא:

ווארט, איך וועל אייך געבן קליידער (נעמט פאנאדער א פעקל. נעמט ארויס נייע וועש, וואס זי האט געקויפט אין קלייט) גאט אייך וועש, גייט ארויף אין וואנע, וואשט זיך גוט אויס און טוט אן די וועש. (גייט זי צו פאר אלטע אבער גאנצע הויז, שויד און העמלדאך) און דאס איז אייערע קליידער. גייט וואשט זיך אויס... (די קינדער פראטעסטירן א ווילע און גייען ארויס אומצופרידענע מיט די קליידער אפן אקסל).

ליזא:

(אלליין, גליקלאך) איך גלויב, אז עס וועט ארבעטן. געפאקט דעם אמאמאן, וועלכער איז אינגאנצן אן איבערגעדירטער, אבער גאנץ קלוגער אינגל. אך, ווי גוט וועט זיין, ווען מיינ פלאן וועט זיך איינגעבן!... (די קינדער קוקן מען ארויף אויסגעוואשענע, איבערנעמטענע).

ליזא:

(גליקלאך) קוקט זיך אן אין שפיגל, ווי קוקט איר אויס?

ביידע:

(שטארק פארשעמט) ווי שולדיקער, פא!

ליזא:

פארוואס — פא? —

קאנדראטקא:

מע וועט דאך פון אונז לאזן! וואס פאר היימלאזע זיינען מיר אין אזעל-כע קליידער מיט אזעלכע מאדעס? (ליזא קערט זיך אפ און לאכט) הערסט, מיטקא, (טראכט אווילע דערנאך שטיל) אז דו וועסט דא

היינט עפעס צושלעפן, וועל איך דיר אפרייסן דעם קאפ!... (הויך) גיין, גראדזשאנקא, עס איז נישט פאר אונז. מיר וועלן צעטיילן די קליידער צווישן די היימלאזע. קום, מיטקא!...

ליזא:

ווארט! פארוואס ווילסטו צעטיילן די קליידער? ווילסטו העלפן די היימלאזע?

קאנדראטקא:

א באווערשער פליכט!

ליזא:

אָה! אזעלכע ווערטער! פאר שטייטו דאך אן אייסקע! טא הער זשע, ברודער, ווילסטו טאן דוין באדערשן פליכט בעסער? דו ביזט דער אמאמאן. העלף אונז צענויפקלייבן די קינדער, מיר וועלן זיי ארוינגעמען אין קינדערהיים און מיר וועלן זיי אלעמען מאכן פאר מענטשן... איר וועט האבן עסן, קליידער, ביכער, גע-צייג צום ארבעטן...

מיטקא:

און לערער (ווינקט מיט אן אויגל).

ליזא:

וויזשע וועט איר לערנען אן לערער?

קאנדראטקא:

(פלוצלונג) ווען איר, גראדזשאנקא, וואלט דארטן געווען א לערערין, וואלט געווען גוט...

ליזא:

ווייסטו וואס, קאנדראט, איך וועל דארטן זיין א לערערין און, אויב דו ווילסט, איז אט וואס: דו וועסט דארטן אויך זיין דער אמאמאן און איר וועט דארטן אלליין פירן די גאנצע קאלאניע, אבער איך וועל זיין דער פירער אייערער. (די קינדער קוקן איינע איר די אנדערע).

קאנדראטקא:

וואס זאגסטו, מיטקא?

מיטקא:

א גוטע זאך, אבער עס וועט נישט ארבעטן. דו ווייסט דאך, אז די קינדער וועלן אנטלויפן. דו אלליין ביזט דאך שוין אנטלאפן פון זעקס קינדערהייט. מען, עס ווילט זיך דאך פארט זיין איר דער פריי!...

קאנדראטקא:

(שטאלץ) אבער דאך... איך בין פריי-ער געווען א גאר, איצט וועל איך שוין בעסער טראכטן...

מיטקא:

וואס מיינסטו?

קאנדראטקא:

איך מיינ, אז די גראדזשאנקע איז אביסל גערעכט.

ליזא:

הערט זיך איין, קינדער, איך האב פאר אייך א פלאן. זאגט גארנישט די איבעריגע קינדער. קומט אהער צו מיר אלע טאג. איר וועט מיט מיר עסן און איך וועל אייך לערנען ליינען נען און שרייבן — דאס וועט אייך גיט שאדן. איר וועט אזוי גיין צו מיר דעם גאנצן זומער. און אז אייך וועט געפילן און איר וועט פאר-שטיין, אז איך מיינ אייער טויער, דאן וועלן מיר דריין וועגן די איבער-ריגע קינדער...

מיטקא:

קאנדראטקא, ס'איז נישט שלעכט!...

קאנדראטקא:

(טראכט אווילע, ווייס גיט וואס צו זאגן. קוקט אפ זיינע קליידער. פלוצלונג) אבער איך זאג דיר, גראדזשאנקא, קא, אז דו זאלסט זיך נישט באליידיגן. די קליידער, וואס דו האסט אונז געגעבן, וועלן מיר צעטיילן צווישן די איבעריגע קינדער...

ליזא:

שארט נישט! איר וועט טאן אלץ, וואס איר וועט אלליין וועלן. די אויב-צייגע זאך, וואס איך וועל פון אייך פאדערן איז, איר זאלט קומען אהער אלע טאג, עסן מיט מיר וועטשערע און לערנען ליינען און שרייבן, א שא-אדער צוויי און דאן גייט זיך געזונטערהייט, וואוהין איר ווילט, טוט, וואס איר ווילט... וואס זאגט איר?...

מיטקא:

(קוקט אפ קאנדראטן) נישט שלעכט — א?...

קאנדראטקא:

(אביסל פארדעכטיג) פרופן מען מען, אבער געדענק, איך בין פון זעקס היימען אנטלאפן און אויב דו וועסט מיר פארפאקן אין א זיבעטער היים וועל איך אלץ איינס אנטלויפן. איך וועל קומען. זיך לערנען ליינען — פארוואס נישט? עסן וועסטו דאך געבן? אבער געדענק: מיינ פרייהייט וועל איך נישט אוועקגעבן...

ליזא:

קינדער וויל נישט דריין פרייהייט...

קאנדראטקא:

גוט, מיר וועלן פרופן. ווען זאלן מיר קומען?

ליזא:

מארגן אין דערלעכער צייט.

די קינדער:

א גוטע נאכט, גראדזשאנקא, סא שאנדע צו ווייזן זיך צווישן אייגענע אזוי. (צעפאטלען זיך די האר, שמירן דעם דיל מיט די הענט און דרייבן זיך די פענימער). א גוטע נאכט. מארגן וועלן מיר קומען... (אזעק).

ליזא:

(גליקלאך) דער פלאן וועט ארבעטן און היינטיגן ווינטער וועט דאסמאזן זיין פריי פון די היימלאזע — ער, ווי גוט!... (זינגט).

ווער וועט אונז לעניגען פארבייטן? ווער וועט אונז לעניגען פארבייטן?

דייטער אקט

א נאכער טאג. טיפער הארבסט. עס גייט א רעגן מיט א שניי, א ווינקל אין שטאטשן סאר, וואו עס איז געווען די זומער אונטער הימל קינא. היימלאזע קינדער אין די שווערע צענדליגער. אין שטא-טעם — לאך-א-לאך. זיצן אה די ביינקלאך. גרופעם שפילן קארטן. טרעגוב:

וואס איז דאס עפעס היינט פאר א טאג? הונדעריג בין איך, ווי א הונט, קאלט איז מיר היינט, אז עס שאקלט די נעשקמע ארויס און דא זיך און ווארט אפן אטאמאן — וואס וועט ער דאס אונז היינט צוגרייטן.

כאָרט:

ביזט געוואוינט געווארן צו די שווינע האטעלן פון סאטשי און קיסלא-וואדסק, וואו דו האסט פארבראכט דעם זומער, איז דיר דא נישט בא-קוועם? (לאכט).

טרעגוב:

א רואך דיר אין נעשקמע ארויף, כאָרט, וואס איז עס פאר א גע-שעפט? זינט איך בין געקומען צו-ריק, דערקען איך נישט קאנדראטקא'ן. עפעס איז ער נישט אזוי פרוילאך, עפעס ווערט ער פארפאלן אה גאנצע טעג און די באנדע רייסט זיך דער-וויל. און היינט נא דיר גאר — גע-הייסן אלע זאלן זיך אהער צונויף

קלייבן. וואס וועלן מיר דא טאן ווייס
איך נישט? און מישקא גייט אים
נאך אזוי ווי א קעלבל...

מאשקא:

ווער האלט דיר דא?

טרעגוב:

וואוהין זאל איך גיין?

אנקא:

ניי וואוהין דו ווילסט, וואס ארט
דיך, אז מיר וועלן בלייבן דא?

מאשקא:

אנקא — לאמיר נאך עפעס נעמען
טאנצן — וועלן מיר זיך אנווארימען.

אנקא:

וואו איז שורקא? העי, שורקא?

שורקא:

וואס ווילסטו?

אנקא:

לאמיר טאנצן — וועט ווערן ווארי-
מער...

מאשקא:

און וואו איז מוזיק? ... (קינדער לאכן)

בארט:

מיר וועלן זינגען און איר וועט
טאנצן.

שטימען:

גוט! גוט! ... (טייל קינדער שמעלן
זיך אויס אין א האלב קרייז און זינגן
זען. דער צווייטער טייל טאנצט).

שורקא:

(לויפט צו צו בארט'ן) ווייסט, איך
וועל שוין באלד שטארבן פון הונגער.

בארט:

פאנגט זיך אן מיט די פרויען...

שורקא:

וואס זאל איך טאן — איך האב דאך
פאדט שוין צוויי טעג נישט געגעסן...

(בעט זיך) בארט, כאטש א ברעקל
ברויט. וואס בין איך שולדיג, אז איך
קען נישט בעסן און אליין נישט קיינער
נישט.

בארט:

(שלעפט ארויס פון צווישן זיינע
שכאטעס א שטיקל טארט) נא, און
בינד זיך פון מיר אָפּ.

שורקא:

(כאפט עסן דאס שטיקל טארט) אָד,
בארט, ביזט א גוטער מענטש...

בארט:

איך וואלט געווען גוט וואלטן מיר
שוין לאנג הינט אויפגעגעסן, נאך איך
בין אזוי גוט, אז אפילע קיין הינט
עסן מיר נישט...

מיליציאנער:

(צייגט זיך צווישן די ביימער) וואס,
א מיטינג דא ביי אייך? (די קינד-
ער לאכן).

טרעגוב:

איך האב מירע, אז מיר וועלן היינט
האָבן א קווארטיר אין מיליציע, א,
באווער מיליציאנער?

מיליציאנער:

ווער דארף אייך? גאנוועט נישט און
כאפט נישט פון די הענט, וועלן מיר
אייך נישט טשעפען.

טרעגוב:

יז, און ווער מאכט אָפּ אונז אַבלאָד-
וועס און שיקט אונז אין קינדער-
היימען? נישט איר, מיליציאנער?

מיליציאנער:

און וואס ארט אייך, אז מיר שיקן
אייך אין די היימען? דאס איז דאך
צוליב אייער טויט וועגן. וואס איז
אייך בעסער דא אין רעגן אָדער אָפּן
ברעג דאן פארפראָרן ווערן אין די
היילן? ער, נאָראַניב, וואָס איז
זייט!...

קאנדראטקא:

(לויפט אריין) אלע זיינען דא? (די
קינדער דערפרייען זיך און ווינקען צו
קאנדראטקא'ן אין דער זייט פון מי-
ליציאנער).

קאנדראטקא:

(צום מיליציאנער) א פיינער אָרדנונג-
היטער ביזט. איבערגעלאָזן די גאס
און געקומען אין סאך זיך קראַצן.
(דער מיליציאנער שטייט אויף, מאכט
א ברויגעזן פאַנים און גייט אַוועק.
באגעגענט מישקא'ן ביים אריינגאנג)

מישקא:

(שטיל) נישט איצט, באווער מיליציא-
נער, שפעטער, אז די באווייזן ליזא
מיט דאוויד'ן וועלן דא זיין. (דער
מיליציאנער גייט אַוועק).

קאנדראטקא:

נא, קינדער, וואס האָבן מיר היינט צו
טאן?

טרעגוב:

ווארטן ביז די מיליציע וועט קומען
און פארשפארן אונז אין א קינדער-
היים. מיר זיינען דאך אלע דא, קיין
איינעם היימלאזער איז אין ראַסטאָוו
נישט געבליבן און ווען די מיליציע
ווייס, קומט זי אָהער און נעמט אונז
אַוועק...

מישקא:

וואס ביזטו ביין, טרעגוב? און וואָס
מיינסטו, אז אין קינדער-היים איז
איצט ערגער ווי אין די לעכער אָפּן
ברעג-דאָן, אָדער אין די פאַרהוילן פון
די דירעס, אָדער ווי אָפּ די גאָסע
טראַסוואַרן.

טרעגוב:

איך האלט דיר דא נישט — ווילסט גיין
אין קינדער-היים — ניי.

קאנדראטקא:

שא, קיינט זיך נישט. מע דארף דאך
היינט עפעס עסן אויך — גיין?

טרעגוב:

(כאפט זיך אויף) ניי אין קינדער-
היים עס, פאַריין מיינער!

קאנדראטקא:

ניין, מיר וועלן היינט דא עסן. איך
און מישקא האָבן געפונען א גראַזש-
דאנקע, וואָס איז אַן עמעסער מאַלאַד.
אזא גוטע, אז זי וואָלט פאַר אונז די
נעשאַמטע אַוועקגעגעבן. זי האָט אונז
צוגעוואָנט בריינגען היינט אָהער עסן.

בארט:

(פארדעכטיגט) וועט זי אונז געבן
עפּשער קליידער אויך, און אַסיג-
דערהיים אויך?

קאנדראטקא:

אַט קומט זי. וועגן קינדער-היים וועלן
מיר שפעטער ריידן (די קינדער צי-
טערן אויף).

ליזא:

(קומט אריין מיט פעקלאך. דאוויד
העלפט איר) אָט קינדער, אלע וועלן
זיך אַוועקזעצן אין אָרדנונג, יעצט איז
קריגן עסן. (די קינדער זעצן זיך שנעל
אויס. ליזא און דאוויד טיילן אויס
ווייסן ברויט מיט וואַרשט. אלע עסן
מיט אַפּעטיט).

ליזא:

(זינגט צו קאנדראטקא'ן) פאנג
גלייך, אָן איידער זיי ענדיגן עסן.

קאנדראטקא:

(שפרינגט ארויף אָפּ א קאסטן)
באווייזן, היימלאָזע! איר זעט אָט-
די גראַזשדאנקע און דעם גראַזשדא-
ניין? זיי האָבן א פלאַן פאַר אונז
אַלעמען. זיי ווילן אָרנאָנירן א קינד-
דערשן שטעטל לעבן ראַסטאָוו, וואָס
מיר, קינדער, וועלן אליין זיין די
באַלעבאַטיס (די קינדער זיינען נע-
פלעפט)...

טרעגוב:

(צו בארט'ן) האָב איך דיר נישט גע-
זאָגט, אז מען האָט אונז היינט נישט
אומזיסט דא פאַרוואַלט?...

בארט:

ווארט, לאַמיר אויסהערן...

(קינדער פאנגען אַן ארויסרוקן זיך
צום טיר, וואו זיי באַגעגענען דעם
ברייטן שמייכל פון מיליציאנער).

מיליציאנער:

קינדער, איך בין דא נישט צו אַרעס-
טירן אייך, נאך איך בין דא צו זען,
אז קיינער זאל אייך נישט טשעפען. אז
איר וואָלט קיין מירע נישט האָבן פאַר
אַבלאָזעס היינט. הערט אויס, וואָס
די גראַזשדאנקע וועט אייך זאָגן און
מיט ווי איר פאַרשטייט. (די קינדער
באָוואַניגן זיך און הויבן אָן זיך איינ-
הערן).

ליזא:

מיר וועלן גרינדן א שטעטל לעבן
ראַסטאָוו. דאָרטן וועלן די קינדער
זיין אליין באַלעבאַטיס, האָבן זייער
אייגענעם סאַוועט, וועלן אליין באַ-
שטימען די אַרבעט, וואָס זיי ווילן
טאן און וועלן אַוועקגיין, ווען זיי
וועלן נאך געפינען פאַר נויטיג, —
קיינער — קיינער וועט זיך צו אייך
נישט מישן...

דאוויד:

איר וועט אויסקלייבן אַזעלכע אַר-
בעטן, וועלכע איר ווילט אליין. —
ערד-אַרבעט, אָדער פאַבריק-אַרבעט.
מיר וועלן פאַר אייך מאַכן א קליינע
פאַבריק און איר וועט זיי אליין פאַר-
וואַלטן...

טרעגוב:

און בארט מיט מישקא'ן וועלן אַוועק
גאָנווענען אלע אינפֿטרומענטן און
מאַשינען (געלעכטער).

דאוויד: אויב זי וועלן וועלן, וועלן זיי נעמען אבער זיי וועלן עס נישט דארפן נאכ ווענען, זיי וועלן עס נעמען, ווייל דאס וועט זיין אייערע...

כארט: און וואס וועט איר טאן — היטן אונז? (נעלעכטער).

דאוויד: ניין, מיר וועלן אייך ארויסהעלפן, ווען איר וועט דארפן אונזער הילף... ווער פון אייך וויל אָננעמען דעם פלאן?

טרעגוב: קיינער נישט!... (נעלעכטער) לאז אָפּ-עסן...

כארט: רייד פאר זיך, טרעגוב, איך נעם אָן, איך גיי (שרייט) כאַוויירס! ווער נאך גייט? וועט אייך זיין בעסער דאָ אין די ווינטער פרעסט?... (די קינדער מראכטן. אויסגעשטעלטע אויגן).

ליזא: (ווינקט צו קאנדראטאָן און מישקא) וואס וועט אייער אמאמאן זאגן? לאַמיר הערן!

שטימען: יע, יע — זאל דער אמאמאן און זיין געהילף ריידן...

קאנדראטקא: אט זינען מיר, כאַוויירס! מיר קען נען די גראַדזשאַנטע ליזא און גראַדזש-דאָנן דאָוויר גוט. מיר האָבן זיי נישט געגלויבט פריער, האָבן מיר זיי אויס-געפרובירט. שוין אַ נאָנצן זומער, ווי איך און מישקא זינען צו זיי געגאנגען. וואו פלעגן מיר נעמען אלץ וואָס מיר פלעגן אייך בריוונגען, איר האָט געמיינט, אז מישקא פלעגט ער נאָך-ווענען — אָבער ניין! זיי פלעגן עס געבן אונז! און זעט, וואָס זיי האָבן פאר אונז געטאָן! (קאנדראט און מישקא ווארפן אַראָפּ פון זיך די שמאטעס און בלייבן אין גאנצע, רוי-נע קליידער. די קינדער זינען גע-פלעפט) און זעט ווייטער, וואָס זיי האָבן געטאָן (נעמט ארויס אַ בוך פון ליזא'ס האַנט) ווער פון אייך קען

לייענען? לייען מישקא (מישקא לייענט) און איך קען אויך לייענען. דאָס האָבן די בירגער (צייגט אָפּ לי-זא'ן און דאָוויר'ן) אונז אויסגע-לערנט! מיר האָבן זיי אויך פריער נישט געגלויבט, אָבער איצט, נאָכדעם ווי מיר זינען מיט זיי געווען פיר מאָנאטן און מיר האָבן געזען, אז זיי מיינען אונזער טויווע, נייען מיר מיט זיי אין דעם קינדער-שטעטל. ווער איז מיט אונז?

שטימען: איך! איך! איך! איך!

מישקא: ווארט! די וואָס ווילן ניין מיט אונז, זאלן זיך שטעלן אָפּ דער זייט (צייגט וואו ליזא מיט דאָוויר'ן שטיי-ען) און די, וואָס ווילן בלייבן היינט-לאזען, זאלן בלייבן זיצן... (קינדער הויבן זיך אויף און פאַרמירן רייען).

טרעגוב: (שטייט צו. כארט'ן) איך וועל ווערן דער אַטאָמאן און די וועסט זיין מיין געהילף!

כארט: וועסט שפעטער אויך קומען צו אונז אַלץ איינס — איך גיי מיט זיי... (עס בלייבן זיצן עטלעכע קינדער מיט טרעגוב'ן)

קאנדראטקא: איצט קינדער לאַמיר זינען דעם אינטערנאַציאָנאַל" און דערנאָך וועל מיר גיין היינט שלאָפן אָפּ אונזער נייע קווארטירן. (פאנגט אָן) שטייט אויף איר אלע...

(די קינדער שטעלן זיך אויס אין רייען, כאַפּן אונטער. זינען דעם „אינטערנאַציאָנאַל". ליזא און דאָוויר פאַראויס, נאָכדעם קאנדראט און מישקא. מאַרשירן אוועק. ווען די לעצטע רייען פאַרלאָזן דעם פלאץ, הויבן זיך קינדער פון די בענק, פאַר-מירן רייען און שטייען צו צו די מאַר-שירנדיגע. טרעגוב בלייבט דער לעצ-טער. קווינקלט זיך אַ וויילע, כאַפּט זיך אויף פון באַנק און לויפט נאָך די קינדער: פון ווייטן הערט זיך דער „אינטערנאַציאָנאַל".)